

Nepartinis lietuvių laikraštis
Semanaario Lithuano Independente
PRENUMERATA: Brazilijoje ir šalyje Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 205000
Atskiras numeris — 300 reisu
S. PAULO, Rua da Moóca, 309

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS
JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis lietuvių laikraštis
Semanaario Lithuano Independente
Redaguoja
A. BŪTKUS
Redakcijos ir Administracijos adresas:
S. PAULO R. da Moóca, 309

8-ti metai || Brazilija — São Paulo, 1937 m. Spalio—Outubro 2 diena || Nr. 40 (382)

Tarp Lietuvos ir Brazilijos parasytos dvi sutartys

Teisingumo ministeris atsistatydins.

Vietos brazilų spauda pradėjo plačiai rašyti ir kelti alfarmuojančias žinias apie komunistų veikimą Brazilijoje. Dėl šitokių spaudoje keliamų žinių pradėta kalbėti ir apie karo stovio įvedimą Brazilijoje. Šitie gandai pasitvirtino. Spalio 1 dieną Respublikos prezidentas įteikė atstovų rūmams svarstyti pasiūlymą, paskelbti karo stovį visoje Brazilijos teritorijoje. Manoma, kad karo stovis bus paskelbtas 90-čiai dienų. Ryšy dėl karo stovio įvedimo, Brazilijos teisingumo ministeris Macedo Soares, kaip brazilų laikraščiai rašo, atsistatydins.

Vėl riaušės

Brazilų spauda rašo, kad netoli Rio de Janeiro, Anchieta mieste, įvyko riaušės, kuriose integralistai nušovė vieną politiką, Augusto Sant'Anna.

Ispanijos karas

Šiaurės ir rytų frontuose eina smarkūs mūšiai. Asturiečiai, nacionalistų spaudžiami, dar vis laikosi. Rytuose, Jaca ir Huesca frontuose vyriausybiniškai smarkiai spaudžia nacionalistus. Svetimšalių "savanorių" klausimas vėl keliamas. Norima atimti visus svetimšalius karius iš Ispanijos, kad tuo būdu greičiau užbaigti karą. Bet iš to nieko neišeis. Italija ir Vokietija užsispyrusios ir toliau remti gen. Franką. Francūzų laikraštis "Le Matin" rašo, kad Mussolinis su Hitleriu nutarė remti Ispanijos nacionalistus iki galutinio jų laimėjimo ir "komunistų išnaikinimo Ispanijoje". Žodžiu — nesutarimai dėl Ispanijos dideli. Jie gali išaukti naują karą Europoje.

Mussolinis su Hitleriu susitiko Vokietijoje, parėkavo parėkavo apie "taiką" ir išsiskyrė. Mussolinis jau grįžo Romon.

Kinų-Japonų karas

Tolimuose Rytuose nepalaujami mūšiai tarp kinų ir japonų kariuomenės. Sovietų Rusija, kaip praneša japonų spauda, remianti kinus. Be to, Sovietų kariuomenės jėgos ir amunicija gabenama į Tolimus Rytus ir koncentruojama pasieniuose. Traukiniai, kurie eina per Sibirą, pilni kareivių ir ginklų. Iš visko matosi, kad bręsta pasaulinis gaisras.

VEL KARO STOVIS BRAZILIJOS

Isteigtas Lietuvos Garbės Konsulatas Rio Mieste

Rugsėjo 28 dieną, Rio de Janeiro mieste, Itamaraty Brazilijos vyriausybės rūmuose, Lietuvos Respublikos atstovas, ministeris ir nepaprastasis Pasieuntinys p. Jonas Aukštuolis pasirašė Lietuvos vardu dvi sutartis su Brazilijos vyriausybe. Sutarties akte pasirašymo ceremonijos buvo aprašytos Rio de Janeiro ir São Paulo brazilų spaudoje. Ministeris p. J. Aukštuolis pasirašęs sutartis ir atlikęs kitus valstybinius reikalus Rio de Janeiro mieste, rugsėjo 29 dieną atvyko į S. Paulo ir apsistojo Esplanada viešbuty. Ministerį sutikti stoiti susirinko daug lietuvių veikėjų, žurnalistų, konsulato personalas, kunigai, mokytojai ir kit. Brazilų taip pat buvo sutikime.

Kad plačiau sužinoti apie pasirašytas sutartis tarp Lietuvos ir Brazilijos bei kitais klausimais pasiinformuoti, "Aido" bendradarbis prašė p. Ministerio audiencijos, kuri maloniai priėmė Lietuvos Konsulate ir painformavo apie savo kelionę Brazilijon.

Atvykau Brazilijon grynai valstybiniais reikalais, — pradėjo p. Ministeris, — dalyvauti Brazilų tautos šventėje, Nepriklausomybės paskelbimo šikilmėse, pasirašyti dvi sutartis, įsteigti Rio de Janeiro mieste Lietuvos Konsulatą ir kitus grynai valstybinius reikalus atlikti. Antras tikslas, kuris yra privatiško pobūdžio — tai susipažinti su Brazilijos lietuvių kolonija.

Sutartys, kaip jau jums yra žinoma, jau pasirašytos, — tęsė toliau p. Ministeris, — vieną — prekybos antrą — ekstradicijos (nusikaltėlių išdavimo). Kad sustiprinti tarp dviejų valstybių prekybinius santykius reikalingos sutartys. Lietuva su Brazilija jau turėjo pasirašiusi vieną prekybos sutartį 1932 metais. Bet kadangi Brazilija panaikino visas senas su kitomis valstybėmis sudarytas sutartis, kad jas atnaujinti naujais pagrindais, tai sutartis su Lietuva irgi buvo nutraukta 1935 m. Todėl reikėjo vėl iš naujo tą sutartį pasirašyti, kuri ir pasirašyta šiomis dienomis. Pagal naująją sutartį tiek Brazilija tiek ir Lietuva pasižada teikti didelių privilegijų prekybos sustiprinimui tarp šių dviejų valstybių. Tik tos privilegijos negali viršyti taip vadinamos Baltijos klausulos, pagal kurią Latvijai ir Estijai Lietuva teikia didžiausių privilegijų.

Nusikaltėlių išdavimo sutartis Lietuvai irgi labai svarbu turėti su Brazilija. Taigi ir ta sutartis drauge buvo pasirašyta.

Pagal sutartį, atėjęs į vieną ar kitą šalį prasikaltėlis, turi būti išduotas to krašto teisingumo organams, iš kur jis pabėgo. Šita sutartis neliečia politinių prasikaltėlių, o tikrai kriminalinius.

Dar vienas svarbus dalykas, — tęsė toliau p. Ministeris, — tai Lietuvos konsulato įsteigimas Rio de Janeiro mieste. Šią reikalą taip pat sutvarkiau. Rio de Janeiro mieste pradės veikti Lietuvos Garbės Konsulatas Konsulu bus stambus prekybininkas ir didelis lietuvių draugas buvęs Suomijos pilietis Mombergas. Teko tartis su Brazilijos vyriausybe dėl Brazilijos konsulato įsteigimo Lietuvoje. Tačiau šis reikalas dar neišspręstas, nors brazilų vyriausybė pažadėjo įsteigti savo konsulatą artimiausioje ateityje.

P. Ministeris atlikęs valstybinius reikalus, antrą savo buvimo laiko dalį paskyrė Brazilijos lietuvių kolonijai — kiek galima nuodugniai su ja susipažinti. Apie tai p. Ministeris pareiškė:

Aplankiau Rio lietuvius, jų dirbtuves, gyvenamas vietas, susipažinau su jų organizacija. Dalyvavau drauge su konsulu p. Gaučiu, jų surengtam, man pagerbti, parengime. Kadangi labai mažai laiko beliko, tai skubėjau į S. Paulo, kur daugiausia lietuvių gyvena. Pagyvensiu čia apie savaitę laiko, susipažinsiu su jūsų organizacijomis, su mokyklomis ir bendrai, su visu S. Paulo lietuvių veikimu ir jų pastangomis. Trokštu, kad S. Paulo lietuvių tarpe įsigyventų santaika, kad visi barniai ir nesutikimai išnyktų ir visi bendromis jėgomis dirbtų gražų kultūrinį lietuvišką darbą.

P. Ministeris baigdamas savo pareiškimą "Aidui", pabrėžė:

Lietuvių išveivų tarpe, tas pat ir pas jus, yra visokio pasaulėžiūros nusistatymo žmonių. Tas visuomet ir paliks. Svarbiausia yra tai: būti lietuviu, pripažinti Lietuvos valstybę, jos atstovą ir dirbti lietuvišką darbą.

"Aido" bendradarbis atsiprašė p. Ministerį už sugaištą gerą pusvalandį laiko, padėkojo už taip malonų pasikalbėjimą ir atsisveikino.

Jonas Aukštuolis
Lietuvos Įgaliotas Ministeris
Pietų Amerikai.

Sugrįžęs redakcijon, "Aido" bendradarbis stengėsi tiksliai perduoti skaitytojams p. Ministerio pareišktae mintis ir dar teberašant šias eilutes, p. Ministeris, p. konsulo lydinas, atvyko į K. Uckaus spaustuve ir tuo pačiu sykiu aplankė ir "Aido" redakciją ir dar teko progos maloniai pasikalbėti apie spaudą.

Apžiūrėjęs spaustuve, pasikalbėjęs su spaustuovės vedėju K. Uckum apie darbus, p. Ministeris su p. konsulu išvyko aplankyti kitas lietuviškas įstaigas.

Franco tariasi su Valencijos vyriausybe?

United Press skelbia, kad gen. Franco veda derybas su Valencijos ir Barcelonos vyriausybėmis dėl karo užbaigimo. Ar tos žinios teisingos, negalima tvirtinti.

Iš Pekino pranešama, kad japonų kariuomenė sudavė didelį smūgį kinų laudonajai armijai.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus:

Jr. Bazilius, Jz. Sadauskas, K' Užkurėlis, J. Augulis, V. Danilevičius, St. Brazauskas, E. Miškinis, K. Grajauskas, B. Latvėnas, F. Peleckas, V. Vitkūnas, J. Sirtautas, P. Siniauskas, L. Baltrūnas, K. Gudelevičius, V. Vainauskas, M. Miškinis, J. Zeleniakas (bat.).

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Atidarymas

Spalio 3 dieną (rytoj—sekmadienį), dalyvaujant p. Ministeriui, Konsulato personalui, mokytojams, organizacijų ir spaudos atstovams, Mokos lietuvių mokykloje įvyks Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro iškilmingas pirmojo posėdžio atidarymas, kuriame dalyvauti kviečiama ir visa São Paulo lietuvių kolonija.

Centro posėdžio atidarymas įvyks labai punktualiai, Lygiai puse pirmos valandos (12½). NESIVĖLUCKIME NĖ VIENOS MINUTĖS.

Tad visi punktualiai, i Mokos lietuvių mokykla, rua Lithuania, 13.

Apžvalga

VIS DĒLTO JIE BESARMAČIAI

Daug metų Brazilijos lietuvių tarpe ėjo didelė nesantaika. Lietuvių susiskaldymas į grupes ardė kolonijos kultūrinio ir ekonominio gyvenimo pagrindus. Tokį Brazilijos lietuvių nesugyvenimą pastebėjome ne tik mes čia gyvenantieji, bet ir Lietuvos spaudoje dažnai tas buvo pabrėžiama.

Tačiau, Brazilijos lietuviai suprato darę klaidą ir padavė vieni kitiems rankas solidariam kolonijos darbui. Septynios lietuvių organizacijos, atstovaujančios kelis tūkstančius kolonijos narių sudarė Centrą. Taigi, įvairaus ausistatymo organizacijos sutarė bendrai spręsti ir vykdyti bendrus kolonijoje kultūrinio gyvenimo klausimus.

Kiek kolonija parodė savo džiaugsmo dėl organizacijų susitarimo — Centro įkūrimo, tiek litais mintantieji ponaičiai iš Lietuvių S-gos Brazilijoje rodė savo pašaipą ir neapykantą pradedamam kolonijos rimtam darbui. Tikrieji Lietuvos ateiviai, kurie atvykę Brazilijon ieško būdų nutiesti geresnes gyvenimo gaires ateiviai, o iš Lietuvos importuoti specialioms misijoms berniukai, kurie yra laikini šio krašto gyventojai, griaua tas gaires ir tyčiojasi iš kolonijos gražaus darbo pastangų. Argi tai ne besarmačiai? Kitu vardu jų pavadinoti ir negalima! Juo Centro suorganizavimas ėjo į pabaigą, juo labiau tie ponai koloniją biauarojo, juo toliau jie nuo kolonijos šalinosi. Ir šiandieną, kuomet jau Centro organizatoriai paskelbė pirmojo posėdžio iškilmingą atidarymą, bandeurantinkai per savo "Lietuvių" dar labiau pradėjo tas pastangas niekinti ir tą darbą vadinti "inuilu burbulu."

Begėdžiai! Kokiu tada pavadinti burbulu jūsų Sąjungą, kurios nariai S. Paulo aikštėse plytomis galvas skaldo? Kaip jus pavadinti importuoti ponai iš Lietuvos, jei jus vieton tarnauti kolonijai užsiminėjate šnipinėjimu ir įvairiausių skundų fabrikavimu? Ar tik tas yra geras burbulas, kurio vada dirba už algas gaunamas iš Lietuvos, o kurie dirba iš pasišventimo — tai niekai!

Bet ne visada teisybė vaikšto užrištomis akimis. Dabar lankosi S. Pauli Lietuvos įgalotas ministeris P. Amerikaitis. Jis pakviestas dalyvauti Centro atidaryme ir reikia manyti kad teiksias dalyvauti ir pamatyti kolonijos pastangas gražiam kūrybingam darbui. Tada besarmačiai kur dės akis?

LIETUVOJ STREIKUOTI DRAUDŽIAMA

Kiekvienoje kultūringoje šalyje, kur pripažįstama žmogaus teisė, leidžiamos ten ir tos kultūringos priemonės darbininkams — streikai, kurių pagalba darbininkas gali kovoti su išnaudotojais dėl geresnių darbo sąlygų, dėl didesnio duonos kėsnio. Nežiūrint to, kad darbininkas yra kiekvienos šalies jėga kūrybinio gyvenimo, tačiau ne visur jam duodama teisė net ir savo šeimos geresniu ekonominiu gyvenimu rūpintis. Daug šalių, ypač diktatūros valdomuose kraštuose, darbininkas atiduodamas turėjų nuožurui, kurie nustato darbininkui duonos kėsnio dydį. Tokiose šalyse vyriausybė apsaugo ne darbininkų, o darbdavių reikalus ir ten streikuoti — reikalaujanti didesnio duonos kėsnio — yra draudžiama.

Toks parodymas dabar įvestas ir Lietuvoje. Lietuvos laikraščiai rašo, kad vidaus reikalų ministeris paskelbė patvarkymą, kuriuo uždraudžiama visiems Lietuvos darbininkams ir tarnautojams streikuoti. Kas streikuos arba kurstys darbininkus prie streiko, tas bus baudžiamas ir pašalinamas nuo darbo.

Taigi, patvarkymas per daug reikalingas.

Komentarų čia nereikia

"Lietuvis" yra Lietuvos Konsulato S. Paulo oficerzas. Jis leidžia Lietuvos valstybės pinigais. Jo redaktorius algas gauna taip pat iš Lietuvos Žodžiu — "Lietuvis" ir jo redakcija yra neoficiali Lietuvos valdiška įstaiga. "Lietuvio" tonas yra čia gyvenančių Lietuvos valdininkų tonas. Tarp Lietuvos Konsulato ir "Lietuvio" redakcijos jokio rubežiaus nėra.

Jeigu Lietuva savo krašto pinigais leidžia Brazilijoje lietuvišką laikraštį, kuris yra globoje Lietuvos Konsulato, tai įsteigtasis svetimoje šalyje vienoks bei kitoks organas ar įstaiga turi tarnauti tam kraštui, kurio pinigais tas organas užlaikomas. Be to, jis privalo ginti savo krašto piliečių reikalus. Nes kitaip tokios įstaigos neatitiktų paskirtajai jų misijai. Betgi Brazilijos lietuvių kolonija jaučia visai priešingą. Štai mafas, bet labai ryškus ir komentarų nereikalaujantis pavyzdys, kuris rodo, kam tarnauja tie, kurie gauna iš Lietuvos algas.

"Lietuvis", kurio redaktorius yra iš Lietuvos atsijęs lietuviškoms mokykloms mokytojas Simas Bakšys, paskutiniame numery rašo:

"Vos tik spėjo p. ministeris J. Aukštuolis sudaryti nusikaltėlių išdavimo nutartį (gal sutartį? — "L.A.Br." Red.) su Brazilijos vyriausybe, tuoj "Lietuvių Aidas Brazilijoje" pakeitė toną... Nuo komentarų susilaikom."

Bakšys žino, kad ir be komentarų kiekvienam aišku, ką jis nori tuo pasakyti.

Dar nespėjo ministeris pasirašyti nusikaltėlių išdavimo sutarties, nes su-

tartis pasirašyta tik šią savaitę, o Bakšys dar prieš įvykstantį faktą jau mus gązdino būsimos sutarties pasėkomis.

Nors tai labai naiviškas gązdinimas, bet vis dėl to mes dėkojame mokytojui Bakšiui už atvirumą ir parodymą savo aiškiausio veido. Šituo mok. Bakšys patvirtino ir tą faktą, kuris buvo pažymėtas pereinantis savaitės "Aido", kad jis, apsimetęs streikuojančių Lietuvos ūkininkų draugu, įdavinėjo juos policijai.

Jeigu mok. Bakšys yra prisijustas čia ir gauna iš Lietuvos algą ne vien tik už pamokas, bet medžiojamą Brazilijoje Lietuvos prasikaltėlių, kurie, pagal sudarytą sutartį, turės būti atiduoti Lietuvai, tai, turime pasakyti, kad ne ten pataikė: "Aido" redakcijoj nėra nė vieno žmogaus, kuriam būtų taikoma naujai sudaryta sutartis. Jeigu mok. Bakšys nori kompensuoti savo algas, kurią jis gauna, apart mokytojo algos, dar per vieną bankinį namą, nusikaltėlių gaudymą, tai turi jų ieškoti savo bendradarbių tarpe. "Lietuvių Aido Brazilijoje" tonas buvo ir paliks vienodas ir griežtas prieš visas kolonijos negeroves: prieš savanauzdžių asmenų politiką, prieš kolonijos kultūrinio, ekonominio ir tautinio darbo griovėjus, prieš visokią sėjama neapykantą ir lietuviškosios kolonijos kirsinimą, už vieningą ir pozityvų Brazilijos lietuvių kolonijos veikimo progresą, už kultūringą, ekonominei stiprią ir tautinei susipratusią lietuvių ateiviją.

"L. Aidas Br." Redakcija.

Lietuvių Organizacijų Centras

Galima jau pranešti visai lietuviškajai kolonijai, kad beveik prieš metus pradėtas Centro organizavimo darbas, jau baigtas. Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centras jau yra įregistruotas atitinkamose įstaigose ir skaitosi legali organizacija. Spalių 3 d. įvyks iškilmingas Centro atidarymas, kuriame dalyvaus be tarybos ir valdybos taip pat daug svečių. Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro sudarymas yra didelis kultūros žingsnis Brazilijos lietuvių kolonijoje. Tai naujas lietuviškos kolonijos istorijos lapas. B.L.O. Centras bus toji kolonijos įstaiga, kuri jungs visas kolonijos jėgas kultūriniam ir ekonominiam darbui, saugos lietuvių vardą ir stiprins jo dvasią pakantos, solidarumo ir tautinės savigarbės ryšiais. Tai bus tikra, išsiblaškiusių po plačią Braziliją lietuvių, atstovybė reprezentuojanti lietuvių koloniją šioje šalyje. Per 10 metų nuo naujosios emi-

gracijos Brazilijon ėjo tarp grupių ir asmenų nekultūringa kova. Jokios bendros kalbos svarbiausiais gyvenimais kolonijos klausimais nebuvo; kas grupė, kas asmuo ėjo savais teliiais, skaldė jėgas ir didino kolonijos nuostolius. Jeigu po tiek metų dar neturime savomis jėgomis nieko sukūrę, tai tik dėl to, kad nebuvo viešingumo, trūko susipratimo. Tačiau šiandien jau galima džiaugtis ir lauku gražaus, kultūringo ir taip labai kolonijai naudingo darbo. Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centras išlygina tas kolonijoje duobes, kurių tiek daug per 10 metų atsirado. Nes Centras — visokių grupių ir pavienių asmenų samburis.

Dėl to kiekvieno lietuvių yra būtina pareiga Centrą paremti, į jį įsirašyti ir būti vieningos lietuvių ateivių šeimos nariu.

N. Vėtra.

TARPTAUTINIS BANDITIZMAS

Isigėlėjus diktatūroms, arba "tautos vadams", kurie įsiriogliną valdžion smurtu, be tautos pritarimo, pradeda įsigalėti ir tarptautinis banditizmas, kurį praktikuoja tie "tautos vadai" — smurtininkai. Štai japonai, italai, vokiečiai plėšia ir žudo kitų kraštų gyventojus, naikina jų turtą, o kitos valstybės nieko dėl to nedaro.

NUŠOVĖ PASIENIO POLICININKA

Rugpjūčio 6 d. Trakų bare nežinomi asmenys bandė slaptai pereiti administracijos liniją. Tarnyboje buvęs pasienio policininkas Aleksandravičius pastojų kelią. Nepažįstamieji, kurių buvo du, nekreipdami dėmesio į du perspėjimus išbėgė, bėgo į okupuotą Lietuvą, tačiau policininkas užbėgo už akių ir bandė juos sulaikyti. Tačiau vienas iš nepažįstamųjų revolverio šūviu policininką vietoje nukovė ir pabėgo.

Apie tarptautinį banditizmą "Naujienos" pažymi:

"Japonai pamėgdžioja Europos valstybes, kurios viešai sutrempė arba šįandieną dar tebetrempia tarptautinį teisėtumą. Prisiminkime Italijos įsiveržimą Etiopijon ir italų bei vokiečių ginkluotą intervenciją Ispanijoje.

"Prie ko pasaulis prieš, jeigu šitokie darbai nepasiliaus? Neį viena silpnesnė tauta šiandien nebegali jaustis saugi. Europos spauda atvirai kalba, kad pasibaigus Ispanijos karui, Vokietija užpuls Čekoslovakiją. Po to gali eiti eilė Lietuvai arba kuriai kitai Pabaltijo valstybei.

"Visos demokratinės šalys turėtų susitarti ir bendromis jėgomis atsteigti tarptautiniuose santykiuose teisę. Jei to nebus padaryta, tai žmonija ims grįžti į barbarizmo laikus."

Tačiau nesimato demokratinėse valstybėse tokio noro, kad gelbėti pasaulį nuo tarptautinio banditizmo, kuris praktikuojamas labai plačiai.

IVAIRENYBES

"Bezdžionių armijos vadas"

Ko tik žmonės neprasimano! Anglai kasmet išleidžia "Mėlynąją Knygą", kurioj surašo einamąsias žinias apie kolonijas. Šių metų "Mėlynojoje Knygoje" Gibraltaro aprašyme yra vienoj vietoj pasakyta, kad "bezdžionių armijos vadui" mokama 12 anglų svarų už tos armijos priežiūrą. Mat, Gibraltaro uolose gyvena daugybė nedidelių bezdžionių, kurios mėgsta būti kalno viršūnėje ir kai tik uolose ar jūroje pasidaro koks judėjimas, tos bezdžionės taip pat sujuda, tuo įspėdamos uolos sargybas apie įvykius. Dėl to jos laikomos labai naudingomis salai ir yra pasaka, kad kai bezdžionės išnyksią Gibraltare, tai žūsiąs ten ir anglų valdymas.

Kaip greit auga pušis

Vienas suomių mokslininkas stebėjo pušies nuo 1-6 metų aukščio augimą. Po ilgų stebėjimų jis patiekė tokius davinčius: pušis auga tik gegužė, birželio ir liepos mėn. Kitais mėnesiais ji ir aukštį nekyla, bet tik storėja ir šakojasi. Gegužės mėn. kasdien išauga nuo 9 iki 16 milimetrų; birželio — nuo 6 iki 27 mm.; liepos — 1 iki 2 mm. Reikia, juo temperatūra aukštesnė, tuo lėčiau pušis auga.

Jis dar pastebėjo, kad ir dienos metu pušies augimo greitis būna irgi nevienodas. Smarkiausiai pušis auga popietinėmis valandomis.

Atkasė 35,000 metų namą

Voronėžio gubernijoje Sovietų Rusijos mokslinė ekspedicija atkasė iš molio padarytą budą, kurioj žmonės gyveno 35,000 metų atgal. Budoj rasta kaulinių ir titnaginių įrankių.

Apgaudinėja japonus medinėm kanuolėm

Iš Šanchajaus pranešama šitokia įdomybė. Per kelias savaites japonai iš orlaivių ir armotų bombardavo kiniečių artileriją, ir jokių armotų bombardavo kiniečių artileriją ir jokių būdu negalėjo jos nutildyti. Per dieną japonai duoda ir duoda bombomis į tas vietas, kur matosi kiniečių baterijos, ir, rodos, iki vakaro iš jų jau niekas nebelieka. Bet kaip tik ateina naktis, jos vėl atgija, ir vėl pradeda liuobti ugnim ir plienų japonų pozicijas. Tik dabar jie patyrė, kad iki šiol kiniečiai juos apgaudinėjo: naktimis jie atsiveždavo į savo pozicijas tikrųjų kanuolių, o pradėdant brėksti jas atimdavo, o jų vieton sustatydavo medines "kanuoles". Taigi japonai ir bombardavo tas medines kalades.

Keistas streikas

Paprastai darbininkai įvairiuose fabrikuose ir įmonėse streikuoja todėl, kad būtų pakeltas jiems atlyginimas. O štai Lenkijoje, Jordanowe, vienos plytinės darbininkai sustreikavo, kad jiems uždarbis būtų sumažintas. Mat, balandžio mėn. darbininkai buvo pareikalavę jiems pakelti atlyginimą 40%. Atlyginimas buvo pakeltas. Tuo tarpu plytų kainos smarkiai nukrito smarkiai nukrito, ir įmonė nutarė likviduoti. Todėl dabar darbininkai užėmė plytinės patalpas ir reikalauja, kad atlyginimas jiems būtų sumažintas 40%, kad plytinei netektų užsidaryti. Tai keisčiausias streikas, kokį tik kuomet pasitaikė.

Trijų metų vaikas sveria 70 kilogramų

Netoli Anatolijos, Siverske, gyvena trijų metų berniukas, kuris sveria 70 kilogramų. Normaliai tokio amžiaus vaikas gali sverti ne daugiau kaip 14 kilogramų. Šiuo retu reiškinium susidomėjo mokslininkai.

Dvi parako bačkos

Visuotinas karas yra neišvengiamas, sako Sovietų rašytojai

Sovietų Rusijoje buvo minima ta diena, kuomet tarp Rusijos ir Vokietijos 1914 metais buvo paskelbtas karas.

Sovietai tas sukaktuves panaudojo agitacijai prieš karą. Nežiūrint to, visa Sovietų spauda tvirtino, kad kitas pasaulinis karas yra neišvengiamas. "Fašistai stengiasi padegti pasaulį iš naujo", pareiškė "Pravdoje" komunistinio Internacionalo sekretorius Dimitrovas. Jeigu jie iki šiol da nepradėjo visuotinės skerdynės, tai tik dėl to, kad bijosi Sovietų galybės, sa-

ko Kominterno reikalų vedėjas.

Sovietų vyriausybės organas "Izviestija" taipgi tvirtina, kad naujas pasaulio karas yra neišvengiamas. Šitas laikraštis kritikuoja Ameriką ir kitas neva demokratines valstybes, kad jos toleruoja tarptautinį fašistų smurtą. Ypač aštriai "Izviestija" atsiliepia apie Angliją, kuri norėjo net pripažinti generolui Frankui kariaujančios valstybės teisę. Ispanija ir Japonija yra dvi parako bačkos, iš kurių gali kilti pasaulinis gaisras, sako Sovietų rašytojai.

Abisinai žudo italus Etiopijoje

Labai didelis vargas yra italams su užgrobtą svetimą teritoriją Afrikoje, su Abisinija. Kol fašistai tą kraštą sucivilizuoja, Italijai kaštuos ne tik daug kapitalų, bet ir žmonių reikės paaukoti gal būt daugiau, negu vedant Abisinijoje karą.

Londono laikraščio "Herald Tribune" korespondentas šiomis dienomis paskelbė, kad abisinai užpuolė italų užgrobtą "šventąjį miestą" Makalė ir išžudė visą italų kariuomenės gvarnizoną. Korespondentas sako, kad abisinai Makalė mieste iš italų kareivių padarė mėsinę.

Kuomet anglų laikraštyje buvo paskelbta toji žinia, Italijos propagandos ministerija pranešė, kad tai tik anglų žurnalisto prasimanymas, nes esą Italijos vyriausybė šnėra gavusi oficialių žinių apie įvykius Makalė mieste, dėl to laiko tą žinią neteisinga.

Bet ar ji bus teisinga ar ne, italai juk neprisižina, kad abisinai nepaliauja kovoję prieš okupantus. Tokias žinias Italijos valdžia slepia ir

nuo pasaulio ir nuo pačių Italijos žmonių. Nes jeigu Italijos žmonės žinos, kaip abisinai "vaisina" italus, tai nė vienas iš Abisinių nevažiuos. O juk Italijos vyriausybei svarbu Abisinią kolonizuoti savo žmonėmis.

Dingo gen. Milleris -- kalta Lietuva

Pereitą savaitę paslaptinai dingę buvęs rusų caro armijos generolas Milleris. Francijos policija deda pastangas išaiškinti jo dingimo priežastį. Nes jis dingo taip paslaptinai, kaip 1930 m. gen. Kutepovas. Dėl gen. Millerio dingimo Europos ir kitų šalių spauda daro įvairius komentarus. Vokiečių spauda rašo, kad jo dingime kalta Lietuva, nes, esą iš Lietuvos buvo duotas įsakymas pagrobti gen. Millerį. Anot vokiečių spaudos, Lietuva esanti komunistų veikimo centras iš kur eina instrukcijos į visą Europą.

Šitoks vokiečių spaudos tvirtini-

Jau kad garsina tai garsina lietuvių vardą Pietų Amerikoje visokie iš Lietuvos atsūsti ir Lietuvos išdo pinigais apmokami visokie agentai. O kuomet kolonijos pakelia balsą prieš visokias Lietuvos apmokamų dykaduonių šelmystes, tada jie griebiasi biauriausių priemonių prieš tuos, kurie drįsta pasipriešinti visokioms daromoms machinacijoms ir lietuvių vardo žeminimui. Nesykj jie mindžiojo šių kraštų valdiškas įstaigas, darė visokius skundus prieš ramius mūsų ateivius, kurie gyna lietuvių vardą ir garbę svetimosiose šalyse. Mintančių Lietuvos litais dykaduonių neigiamiausių atestacijų ir skundų pilnos Brazilijos ir Argentinos įstaigos prieš tuos asmenius, kurie negali nutylėti ir iškelti viešumon daromas tų dykaduonių šelmystes.

Argentinos lietuviai tautininkai su kun. Janilioniu fabrikavo įvairiausių skundus prieš pažangiąją visuomenę. Iš Brazilijos lietuvių spaudos žinome, kad ir čia panašūs šnipnėjimas ir įdavinėjimas eina. Prociavoja Lietuvos litų dorotojai, o kitataučiai iš

lietuvių juokiasi ir klausia mūsų: argi ir Lietuvoje žmonės vienas kitą tai, čia, kaip ir čia.

Tačiau, laikas ateina, kada nesvarioji darbai nurainikuoja visokių šelmystėjų autorius ir tada sveikas kolonijos balsas laimi.

Pastaruoju laiku nuvainikuotas tapo visokių šelmystėjų autorius Argentinos lietuvių kolonijos kapelionas kun. Janilionis. Argentinos vyriausybė patraukė jį teisman už žmonių apgaulinėjimą. Apie tai paskelbta net didžiausioje Argentinos laikraščiuose, kaip "La Prensa", "La Nacion" ir kit.

"Aido" skaitytojai pamena, kaip buvo rašyta, kad kun. Janilionis, norėdamas greitai pralobti, sumanė padaryti loteriją, parduoti 400.000 bilietų po 1 pezą. Gautas tos loterijos pelnas turėjo būti sunaudotas, kaip pats kunigas skelbė, bažnyčios, ligoninės, mokyklos statybai. Tokiam tikslui Argentinos vyriausybė davė kun. Janilioniui leidimą parduoti bilietus ir ruošti loteriją. Tačiau kun. Janilionis bilietų kfeik pardavęs, loterijos nesuruošė. Visus gautus pinigus pasilikė sau. Vadinas, jis visuomenę apgavo, arba, aiškiau tariant, gražiu būdu ją apvogė.

Argentinos vyriausybė, aišku, tokių negali toleruoti. Ir kun. Janilionis turės atsakyti teisme.

Tai dar vienas lietuvių vardo išgarsinimas.

Ir tai darbas tų, kurie gauna iš Lietuvos litus, kurie griaua kiekvieną pačių išievių kūriamą darbą.

Reikia paminėti, kad kun. Janilionis, gelbėdamasis nuo bėdos, norėjo atvykti Brazilijon. Bet nepavyko.

Jonas Šumas.

UKININKAS SOSTINEJ

VAIZDELIS IŠ LIETUVOS UKININKŲ SANTYKIŲ SU KAUNO PONAIS

Ukininkas Urbutis jau seniai graižė dantį atvažiuoti į Kauną aplankyti savo sūnų, kuris čia tarnauja vienoj ministerijoj direktorium, bet vis nebuvo progos. Šiomet suvežęs rugius sako žmonai:

—Važiuoju ir baigta. Reikia pažiūrėt kaip ponai gyvena.

Ką čia žmona? Virtuvėj ji gali jaustis diktatore, bet tokiuose reikaluose neturi balso. Pridėjo jam pilną krepšį ūkikiškos natūros, svarbiausia, lašinių ir važiuk. Na, vieną vakarą Urbutis ir išlipo Kauno stoty.

Efna jis Vytauto pr. ir stebisi miesto didybe. Prisėlina prie jo tokia elegantiška panelė. Sakytum, kad gimnazistė, bet lūpos raudonos ir iš burnos šnapsu atsiduoda.

—Ponas, duok pridegt, — sako ji.

—Argi tu rūkai?

—Žinoma! Rūkai cigaretes "Diplom".

Pridėgė jai cigaretę ir manė, kad jau viskas. O ji tik mirkt akim.

—Gal užeisim į barą?

—Atsitrauk! — subarė ją Urbutis ir eina toliau. Ji dzibt paskui jį ir vėl sako:

—Ponas, ką čia nešat šitam krepšy? Gal, lašinius?

—Sakau, kad atsitrauk! — jau ne juokais supykė Urbutis ir šiaip taip ją atsikratė pasuko į Laisvės al.

Atsiminė, kad nori valgyt. Užėjo į vieną valgyklą ir atsėdė.

—Ko tamstai? — prisistatė padavėja.

—Arbatos! Šiaip aš viską savo turiu.

Atnešė jam arbatos, o jis iš krepšio susidėjo ant stalo visas savo gėrybes ir pradėjo valgyt. Pavalgęs ap-

sidairė, kad padavėjos niekur nesimato, tai pats priėjo prie bufeto ir klausia šeimnininką:

—Kiek čia turiu mokėt?

—O ką tamsta valgei?

—Lašinius, dešras ir dar ten visokių smulkmenų, — nieko blogo nemanydamas pasakė Urbutis.

—Kiek lašinių suvalgei?

—Maždaug kilogramą.

—Kilogramą? Gerai! O kiek dešros?

—Dvi dešras. Irgi bus kilogramas.

—Ką dar?

—Aštuonis kiaušinius

—Daugiau.

—Dešimt agurkų.

—Viskas?

—Tiesa, dar stiklą arbatos išgėriau, — pridėjo Urbutis.

Šeimnininkas brūkšt pašėliu per popierių, apskaičiavo ir sako:

—Viso reikės sumokėt 13 lt. 80 cent.

—Už ką? — nustebo Urbutis.

—Štai, sąskaita. Skaityk: lašiniai 4 Lt., dešra 5 Lt. ir t. t.

—Juk lašinius ir dešrą aš savo turėjau. Iš namų atsivežiau. Jūsų tik stiklą arbatos išgėriau.

Ką čia mulkini? Mes tokius tipus jau seniai žinom. Mokėk, o jei ne, tai šaukiu policininką.

Urbutis rimtai nusigando ir nežinia kuo čia būtų viskas baigėsi, bet išgirdus šitą gindą atėjo pati padavėja, kuri jam tik arbatą buvo davus ir išaiškino visą nesupratimą.

Kitą dieną Urbutis nuėjo ministerijon.

—Ką pasakysi? — užpuolė jį šveicorius.

—Noriu užeit pas direktorių.

—Pas direktorių? O kokiu reikalu?

—Mat, jis mano sūnus. Jau penki metai kaip nemačiau, tai atvažiauvau aplankyti.

—Aha! Prašau truputį palaukt. Aš tuojau jam pranešiu.

Šveicorius įsmuko į direktoriaus kabinetą. Urbutis laukia ir galvoja: ot, nusidžiaugs sūnus, kai sužinos, kad aš atvažiauvau. Bet išėjęs šveicorius visas jo viltis sugriovė.

—Šiandien nepriimama diena ir todėl direktorius tamstos negali priimt. Užeit rytoj.

Kitą dieną Urbutis vėl ministerijoj.

—Pas direktorių? — paklausė šveicorius jau žinodamas reikalą.

—Taigi, sakė, kad šiandien priims.

Šveicorius užėjo į kabinetą, o grįžęs pranešė.

—Direktorius liepė užpildyt kortelę.

—Kokią kortelę?

—Štai šita, — padavė jam tokią blanką. — Visi interesantai tokias korteles turi užpildyti.

—Aš ne interesantas, bet jo tėvas.

—Nesvarbu. Vistiek turi užpildyt, — paaiškino šveicorius.

Urbutis parašė ant tos kortelės savo vardą, pavardę, kada gimęs užsiėmimą ir t. t.

Šveicorius nunešė direktoriui. Vos tik jis spėjo išeit, Urbutis jį klausia:

—Kaip? Ar galėsiu užeit?

—Direktorius nesutinka Tamstos priimt, nes ant kortelės neparaišai datos.

Urbutis paėmė tą kortelę ir berašydamas datą sugadino. Kol jis naują kortelę parašė, tai praėjo beveik valanda, o kai šveicorius ją nunešė, tai išėjęs pranešė, kad direktorius išvažiuo į posėdį.

—Tai ateisiu rytoj, — sako Urbutis.

—O ne! Rytoj vėl nepriėmimo diena. Ateik pirmadienį.

O kai pirmadienį Urbutis atėjo į ministeriją, tai šveicorius jį jau iš tolo pasitiko.

—Nieko nebus! Direktorius jau išvažiavęs į Palangą atostogaut.

Taip Urbutiui ir neteko pasimatyti su savo sūnum.

Vaikščioldamas gatvėm Urbutis užėjo į miesto sodą ir atsėdė ant suoliuko. Išsiėmė iš krepšio lašinius, dešras ir nutarė užvalgyt. Kerta jis tuos lašinius, net ausys leipsta. Priėina prie jo toks ponaitis su amerikoniškais akiniais, su ūsiukais ir atsėdė čia pat.

—Tai ką? Užkandžiauji? — paklausė Urbutį.

Zodis po žodžio ir jie jau beveik susidraugavo. Pavalgęs Urbutis užsidėgė pykę ir rūko.

—Ką tu čia šita pypkę smalyji? Še, geriau, 25 c. ir atsinešk iš kiosko papirosų. Užsirūkysim abu. Nebijok, aš pasaugosiu lašinius.

Urbutis klūsniai nuėjo atsinešt papirosų, bet kai su papirosais grįžo, tai nerado nei to ponaičio, nei krepšio su lašiniiais.

Po to, Urbutis nieko nelaukęs nusprendė važiuot namo. Turiu dar 5 Lt., taf kaip tik bus bilietui, — pagalvojo jisai ir pasileido stoties link. Vidury Vytauto pr. capt jį policininkas ir nepaleidžia.

—Tuojau, sako, čia man mokėk 5 Lt. — ir jau kvitą rašo.

—Kaip tai? Už ką aš turiu mokėt? — apglušo Urbutis.

—Už tai, kad eini išilgai gatvės, o pagal taisykles reikia eit skorsai. Pabaudą užsipelnyjai.

Urbutis viešai bandė teisintis, bet kai policininkas pasiūlė jam daboklės, tai atidavė jam tuos 5 Lt. ir per tris dienas parėjo į namus pėsčias.

"Kuntaplis".

Lietuvos Naujienos

Vokiškieji agentai dirba

Kybartai. — Spaudoje buvo rašyta, kad šiuo metu "Kulturverbandas" savo veiklą aktyvina. 25. VII suruošta dainų šventė buvo irgi vokiškumo demonstracija. Įvairūs agentai dirba ne tik šisijuose Kybartuose, bet ir kaimuose. Tarp kita ko, Kybartuose, bet ir apylinkėje agituojami silpnai susipratę piliečiai, kurių pasuose įrašyta lietuvių tautybė, raginami paduoti prašymus vidaus reikalų ministeriui, kad išstaisyti iš lietuvių į vokiečių. Jau keletas suaugusių žmonių žmonių tokius prašymus yra padavę. Paduotų prašymų motyvai šie: Mūsų vaikams girdi, baigę lietuvių pradžios mokyklą, toliau tęsti mokslą nori vokiečių mokyklose, o kadangi pasuose užrašyta lietuvių tautybė, tad vokiečių mokyklose vaikų nepriima. Be to, įrodinėja savo vokiškumą ir t. t. Aišku, kad šie piliečiai tik agitatorių paveikti tokius prašymus padavė. Ir vis dėlto dar ir šiandien kai kuriose žinybose yra vienas antras atsakingas valdininkas, kuris drįsta už "kulturtręgerius", net uniformuotas budamas, tostus kelti.

Štai kur popiežiaus simpatijos

Kretingos dvare nuo senų laikų gyvena grafas A. Tiškevičius, kuris liepos 27 d. šventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Auksinės vestuvės įvyko Kretingos dvaro koplyčioje. Grafas yra apie 74 m. ir grafiėnė 71 metų amžiaus. Jaunesnieji grafo broliai jau yra išmirę. Į iškilmes atvyko dvi grafo seserys (kurių viena gyvena Palangoje, kita užsienyje) ir visi grafo vaikai. Vyresnis sūnus Stanislovas Tiškevičius atvyko iš Varšuvos miesto viceburmistru. Antras sūnus Juozas Tiškevičius irgi atvyko iš Lenkijos, nes ten turi savo dvarą ir ten su šeima gyvena. Abu sūnus atvyko su savo žmonomis ir vaikais. Be artimųjų dalyvavo ir kiti giminės. Šliūbą suteikė Kretingos bažnyčios vienuoliai. Vestuvės buvo atliekamos iškilmingai. Vestuvių proga gautą daug sveikinimų, jų tarpe net iš Romos šventojo Tėvo palaiminimas.

Dabar Kretingos dvaro reikalus tvarko grafo sūnus K. Tiškevičius.

Vieton jungtvių po — traukiniu

Š. m. liepos mėn. 21 d. netoli Šiaulių Joniškių įvyko keista ir sunkiai paaiškinama savižudystė 20 metų jaunuolis Ramualdas Jurkevičius, Svirplių kaimo, ėjo su savo sužadėtine Noriūnaitė į Joniškį pas kleboną jungtvių reikalų. Sužadėtiniai žingsniavo palei geležinkelio liniją. Ir tuo metu, kai traukinys ėjo pro šalį Jurkevičius staiga metėsi po juo. Traukinys nukirto jo galvą.

Mirė 1905 m. kovotojas

Rugpjūčio 4 d. Kaune, Jonavos g. mirė Juozas Gudelis, 90 metų amžiaus. Prieškariniais laikais J. Gudelis buvęs kovotojas dėl lietuviškų reikalų, platinęs knygas ir veikliai dalyvavęs 1905 m. revoliuciniame judėjime velionis rusų valdžios buvo suimtas ir laikomas kalėjime.

Paskutiniu metu velionis gyvenęs pas savo anūką amatininką.

Pastatys linų fabriką

Žemės ūkio Rūmų pradėtas statyti pirmasis Lietuvoje modernus linų fabrikas bus baigtas statyti ateinančio mėnesio pabaigoje. Netrukus jis pradės ir veikti. Fabrikas statomas Rokiškio apskr., Panemunelio valsčiuje. Fabriko vedėju paskirtas agr. L. Jasėnas.

Ž. ū. ir pramonės paroda Ukmergėje

Šiais metais Lietuvoje bus tik viena didesnė žemės ūkio ir pramonės paroda Ukmergėje. Paroda bus atidaryta rugsėjo mėn. 12 d.

Aptvarkė Muravjovo pakartų vietą

Šalia akmeninių laiptų iš Ožėkieniės gatvės į Ukmergės pl. yra vieta, kur 1863 sukilimo metu Muravjovas korė ir sūdė lietuvius. Dabar miesto savivaldybė, remontuodama Ukmergės plentą, sutvarkė ir šią lietuvių krauju ir ašaromis aplaistytą vietą: užlygino duobes ir pašalino krūmus.

Tačiau čia ar nereiktų ir kaip kitaip sutvarkyti: paminklą pastatyti, lentą prikalti, ir nurodyti, kiek čia pakartąžmonių ir t. t.

Moteris kuolu užmušė vyrą

Gudžiūnų valsč., Počiūnėlių bažnytkaimyje kilo muštynės, kurių metu St. Lotoškinaitė kuoliuku smogus į galvą Jonui Čepui ir tas kritęs be sąmonės. Lotošnikite padėjęs mušti ir Gabrielius Lotoškinas.

Čepas nuo smūgių vietoje mirė Kauno apygardos teismas Lotoškiną nubaudė 2 met., Latoškinaitę pusantų metų sunk. darbų kalėjimo. Nubaustieji padavė apeliacijos skundus Rūmams, kurie rugpjūčio 5 d. svarstė ir atmetė.

Audra sunaikino 50% pasėlių

Radviliškio valsč. Vismontų, Liaudiškių, Aukštėlkų, ir kituose greitimuose kaimuose siautė didelė audra, sunaikinusi apie 50% pasėlių.

Nusižudė ūkininkas todėl kad lietus neleidžia suvežti rugių

Jau kuris laikas kasdien lyja ir ūkininkams kliudo suvežti rugius (Suvalkijoje rugiai jau esą suvežti). Tirkėlių valsč. Račių km. ūkininkas Antanas Steponavičius taip susijaudinęs, dėl kasdieninio lietaus, kad įaną dieną nuėjęs į miškelį ir nusišovęs. Steponavičius buv 64 metų amžiaus.

Spaliu 7 d. žemės bankas iš varžytinių rarduos 56 ūkius

Pirmąsias rudens sezono ūkių varžytines žemės bankas paskelbė rugsėjo mėn. Dabar išėjusiose "Vyr. Žiniuose" žemės banko valdyba skelbia, kad spaliu 6 d. Kaune, Žemės banko rūmuose iš antrųjų varžytinių bus išparduotos 21 ūkis, o iš varžytinių 35 ūkio.

Parduodami iš varžytinių tik 7 teturi daugiau, kaip po 30 ha ir trys dvarai, o daugumas smulkūs ūkiui.

Stambios krušos lietus

Liepos mėn. 22 d. 17 val. čia įvyko didelė audra. Vėjas išvartė daug storų medžių, išlaužė soduose jaunesnius medelius ir kit. Pirmiau lietus, o paskiau ir ledai pasirodė 12 cm. diametro didumo.

Audrai praėjus buvo rasta keletas mažesnių paukštelių užmuštų. Ledai vos per dvi valandas sutirpo.

Audra padarė daug nuostolių ir Vokietijos pusėje, ypač Tilžės apylinkėse.

Sugavo apgavikus

Prieš Sekmines Obeliuose rinkoj žulikai tyčia išmetė punda be vertės rusiškų pinigų, kuriuos rado viena moteriškė. Tie žulikai tuoj prisikabino prie moteriškės, kad ji radusi jų pinigus, ir ją iškratė, atimdami rastuosius rusiškus pinigus (šr ta proga atėmė dar tos moteriškės 80 litų). Dabar tie žulikai buvo pažinti ir policija juos suėmė.

Nusižudė ūkininkas

Sėta. Pasėtės kaimė įvyko šurpi savižudystė. Nusižudė persiplaudamas skustuviu rankų gyslas ir gerklę vietos ūkininkas Jonas Širvyė. Velionis teturėjo apie 40 metų amžiaus. Buvo ramaus būdo, visų gerbiamas žmogus, Lietuvos kariuomenės kurėjas, savanoris.

ŠAMADOS — LAIVAKORTĖS

iš Lietuvos ir kitų Europos kraštų. Už pinigus ir išsimokėtinai. Darbas skubus ir garantuotas.

Brazilų Laivyninkystės Bendrovė

"BRASILMAR"

PRAÇA DO CORREIO, 38 sob. Tel. 4-1297 — SÃO PAULO.

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujiniu ligu specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 235 TEL. 6-1461 S. PAULO

Lietuviai, dėmesio!

LIETUVIAI, KIEKVIENAS PASISTENKITE PAŽINTI SIUVYKLA

Lietuva

KAZIO ŽEBRAUSKO

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame. Lietuvių siuvelyklų yra daug, bet SIUVYKLA LIETUVA tik viena.

Rua General Ozorio Nr. 161, S. Paulo

SIUVYKLA ESTAN

Siuvykla Estan — tai vienieta, kuri dirba už priemoniausias kainas ir atsako už darbą. Ten pat randasi didelis patogumas tiems, kurie nenori laiko gaišti ir užsakymai galima pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siuvelykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikausio išdirbinio ir moderniškiausiu medžiagų gatavų kostiumų nuo 130\$ iki 300\$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač palėms ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79-a (Prie pat Luz stoties)

VERTIMAI, KADERNETOS, SAMADOS, KONTRAKTAI.

Darome visokių dokumentų vertimus, kaip pasų, metrikų, liudijimų atestatų ir k., rašome prašymus, įgaliojimus, kontraktus ir kitokius raštus, paruošime dokumentus gavimui "Caderneta profissional" ir "Caderneta de Identidade", dirbame šamados ir naturalizacijos popieras ir suteikiame visokius patarimus. Klausiant patarimo laišku, reikia pridėti atsakymui pašto markę už 700 reisų. Asmeniškai ar paštu kreipkitės

Rua da Moo'ca, 309

S. Paulo.

Ar atlikai savo pareigą?

AR JAU UZSIPRENUMERAVAI LAIKRASTI
"LIETUVIŲ AIDA BRAZIL.?"

Jei ne, tai nieko nelaukdamas, skubėk pasiusti pinigus 12\$ ir Tamsta lankys "AIDAS" istisus metus.

Aidas, Rua da Moóca 309. S. Paulo.

LABORATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapumo ir išmatų) Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštas. Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINĖ

"José Paulino"

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307

Voskių vaistų, parfumerijos daiktų, perryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pagalba Provizorius A. RUMMEL

Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

Su didele praktika Europoj ir Brazilijoje Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas LABORATORIA: nugarakaulio smegenų šlapumo ir išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta

Rua Ypiranga, 193 app. 4. Telef. 4-0316 — S. PAULO

Dr. A. Jazara Snege

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak. Ladeira Porto Geral, 12, salės 4 ir 5.

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)

Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijoje, Rygoje ir Rio de Janeiro.

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Honoraria — Sifilis. Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdien nuo 2 iki 6 val. vak. Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga, 139 1-mas aukšt. Tel. 4-1705

Dr. B. Levin Dantų Gydytoja

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskogo asistentė Lvove. Gydo, traukia ir deda dantis Kai nos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis.

ADRESAS: Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

FOTOGRAFAS is KAUNO

GILUC

Žinomas savo menišką darbų daro modernišką visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kaina.

Be to, europiečiams daroma nuolaida.

Adresas: RUA JOSÉ PAULINO, 118-a

Bom Retiro

DANTŲ GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobreloja Tel. 2-639E S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chartas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVISKAI.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybos bylos, kontraktai (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak.

KALBA LIETUVISKAI

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose — ūstrus ir kroniskas.) SIFILIS.

Priėmimas nuo 9-12 ir nuo 3-7. Sekmadieniais nuo 10-12.

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.

Tel. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai

Lietuvis Dailininkas

São Paulo, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGINAS PAZIKAS turi atidarys dailės — pašybos studiją. Piešia įvairius paveikslus, portretus ir kit ant drobės alėjiniais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, tasi kreipia ten. Taip pat ten gausomi laukrodžiai ir kt. dalykai.

VAISTINĖ IR PERFUMARIJA MUNICIPAL

Farmaceutikas: A. Gorenstein

Cheminiai produktai, vaistai ir įvairūs mediciniški įrankiai. Kvepalai užsieniniai ir vietiniai ir įvairūs preparatai.

Rua Barão de Itapetininga, 192 Telefonas: 4-7757

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos pagydoma BE OPERACIJOS. Įvairios MOTERŲ LIGOS gydomos irgi BE OPERACIJOS, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Povilą. — SANTA CASA GYDYTOJAS

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vakaro. Gyv. Vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro). Tel. 5-4175 — S. Paulo.

PASTABA: Vyksta į namus bile valanda, diena, naktį.

Dr. Brisolla

ADVOKATAS

R. Boa Vista, 18, 2 aukštas, salė — 25. Telefonai: 2-6639 ir 5-2091

Kur tik būsi, neužmirsk "Aido"

Jis parduodamas:

Stotyje «Lux», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retire: Vaistinė «José Paulino» — rua José Paulino 109, Baužio krautuvėje — rua Aymorés ir kampas rua Carmo Cintra; Vila Anastazijoj Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvėj — rua 3 N.º 4; Sant'Anna: Menkaičio krautuvėj, — rua Voluntarios da Patria 59; Mokoje — kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakciją.

Rio de Janeiro.

Prano Dutkaus restorane «Vilnius» — rua de Catumbý, 4 «Vilnius» s-gos centre — Praça Tiradentes 64 ir Petro Jonušio dirbtuvėje — rua Bella, 106.

Santos.

S. P. R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam nors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuos pasirūpins. Aidas turi būti visur pardavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampo tenelieka, kur nebūtų Aido.

VOKIEČIŲ FOTOGRAFIUJISTAIGA

"BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat ir su dažais.

Darbas greitas sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111 (senas, 103) SÃO PAULO Telefonas 4-5576.

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Atvyko Ministeris Aukštuolis

Lietuvos įgaliotas Ministeris ir nepaprastasis pasiuntinys P. Amerikaitis p. J. Aukštuolis, rugsėjo 29 d. vakari- niu traukiniu atvyko iš Rio de Janeiro į S. Paulo. P. Ministeris išbus S. Paulo paulyje apie savaitę laiko, aplankys vietos valdžios ir visomeni- nes įstaigas, plačiau susipažins su S. Paulo lietuvių kolonija ir ivyks į nuolatinę savo paskyrimo vietą — Buenos Aires.

Krsp.

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro iškilmingas posėdis

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centras, po tiek daug sunkaus darbo, tapo sudarytas. Centro steigėjais pa- sirašė 7 lietuviškos organizacijos, ku- rios atstovauja kelis tūkstančius or- ganizuotų lietuvių ir nemažas būrelis nepriklausančių jokioms organizaci- joms, kurie pareiškė norą būti tik Cen- tro nariais. Centro įstatai jau įregis- truoti patatinkamose įstaigose, einaut įstatai, sudaryta Centro valdyba, į kurią įeina po vieną narį iš kiekvie- nos, įsirašiusios Centran, organizacijos ir vyriausiasis Centro organas Taryba, į kurią įeina po du atstovus nuo kie- kvienos organizacijos.

Kadangi organizuojamos Centro Komisijos darbas jau galutinai baigtas, tai Komisija šaukia pirmąjį iškilmin- gąjį Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro posėdį š. m. Spalio 3 d. (sek- madienį) lygiai 12½ valandą, Mocos mokyklos salėje.

Centro atidarymo posėdy kviečiā- mi dalyvauti organizacijų ir spaudos atstovai, mokyklų tėvų komitetai, visi mokytojai su specialiais pakvietimais o visa S. Paulo lietuviškoji kolonija, šiuo pranešimu. Be to, Centro atida- ryne dalyvaus Lietuvos respublikos įgaliotas Ministeris p. Aukštuolis ir Konsulato personalas: p. konsulas ir sekretoriai. Kadangi p. Ministeris nuo 3-jų valandų bus užimtas kituose pri- ėmimuose, tai Centro atidarymo po- sėdis šaukiamas lygiai 12½ valandą. Dėlto niekas neprivalo vėlintis nė vie- nos minutės, kas tik nori dalyvauti tame posėdy. O Centro atidaryme dalyvauti yra kiekvieno lietuvių pa- reiga.

B.L.O.C. KOMISIJA.

Serga drg. Storpirstis

Lietuvių Meno Megėjų Ratelio Ryto organo redaktorius, „Aido“ ben- dra darbis ir didelis visuomenės vei- kėjas, vienas iš Centro organizatorių, drg. Pijus Storpirstis susirgo ir pa- guldytas ligoninėn Santa Casa. Ka- dangi drg. Storpirstis artimesnių žmo- nių čia neturi, tai juo rūpinasi Ryto organizacijos nariai ir draugai. Gy- dytojams ir už gydymą apmokėti dalį rytičiai paskyrė iš savo išdo, dalį su- rinko aukomis.

Linkime drg. Storpirstiui greit pasveikti.

Draugai ir pažįstami prašomi sergantį aplankyti sekmadieniais nuo 2 iki 4 val.

„Aidas“.

Paskaita apie Lietuvą

Baltijos valstybių Sąjunga, spa- lių 4 dieną, 21 val. ruošia viešą pas- kaitą apie Lietuvą. Paskaitą laikys Brazilijūrnalistas Dr. Franchini Netto, kuris šią vasarą lankėsi Lietuvoje.

Įdomu kiekvienam lietuviui išgir- sti brazilijūrnalistu nuomonę apie Lietuvą ir jo patirtus išpūdžius mūsų tėvynėje ir sulygiinti Brazilijos žurna- listu nuomonę su Italijos fašistų žurna- listu pareiškimais, kuriuos jis pas- kelbė fašistškuose Romos laikraščiuose. Vieta: Rua Benjamin Constant, 152.

Ir vėl lietuvių kapas. Mire talentin- gas jaunuolis, dailininkas Lionginas Pazikas

Brazilijos žemė savo prieglobstin paėmė da vieną mūsų kolonijos narį, rugsėjo 26 d. plaučių liga mirė jaunas, vos 23 pavasarius gyvenęs, talentingas lietuvis dailininkas Lionginas Pazikas nuo Rua Newton Prado 516 — S. Paulo.

Skaudi toji žinia ne tik Liongino artimiesiems kaip tėveliams, broliams sesutei, bet ir visai lietuviškajai koloni- jai.

Lionginas su savo tėveliais ir vi- sa šeima atvyko Brazilijon iš Kau- no 1927 metais iš gyveno S. Paulyje. Pramokęs kalbos susitaupęs koleta reisu stojo Dailės ir Meno mokyklon, kurią sėkmingai baigė ir pradėjo verstis piešyba. Liongino piešti pavei- kslai puošia ne vien S. Paulo lietu- vių, kambarį o taip pat ir brazilijū aristokratų salionus, kurie ilgai pri- mins lietuvių vardą. Bet negailistinga mirtis, vos tik pradėdanti jaunistės žydėjime nuklynę Lionginą ir išplešė iš tėvelių senatvės paguoda, o koloni- jai lietuvių meno pasaulio atstovą.

Lionginas palaidotas Araça ka- puose. Į amžino poilsio vietą palydėti susirinko skaitlinga S. Paulo lietuviš- kosios kolonijos minia ir atidavė jam paskutinę pagarbą.

Lai būna tau Lionginai lengva šios šalies žemelė.

Jonas Butauskas

Vilniaus pagrobimo minėjimas

Spalio 10 dieną, sekmadienį, Cen- tras rengia paminėjimą Lietuvos sos- tinės Vilniaus užgrobimą. Paminėji- mas bus labai įdomus, dėl to, kad ja- me dalyvaus choras, deklamatoriai, o taip pat gal būt bus suvaidinta puiki drama „Spalio Devintoji“, kurią „Au- šros“ klubas, jau sykių vaidino ir labai publikai patiko.

Pašalinis.

ŽEMĖS SKLYPAS

Villa Zelinoje, trečias sklypas nuo lietuvių bažnyčios, prie pat largo, parsiduoda labai puikus žemės sklypas (lotas) labai geromis sąlygomis. Dėl smulkesnių žinių teirautis: Praça Ju- lio Mesquita Nr. 60, prie Avenida São João.

Centro delegacija pas Ministeri

Rugsėjo 30 dieną, 10 valanda Ministeris p. J. Aukštuolis priėmė au- diencijon Brazilijos Lietuvių Organi- zacijū Centro delegatus: A. Dutku, Kun. A. Arminą ir Al. Varžą. Centro delegatai įteikė p. Ministeriui orgaai- zacijū Memorandumą ir maloniai pasi- kalbėjo kitais klausimais.

Tuo pačiu sykiu p. Ministeris in- formavo „Aido“ ir „Šviesos“ bendra-

darbius apie savo kelionės tikslą.

Drauge su Centro delegacija pas p. Ministerį atvyko ir Mocos mokyklos mokytojas Jonas Tomaševičius pas- veikinti Ministerį, nes mok. Tomaševi- čius nedalyvavo Ministerio sutikime dėl to, kad jam nebuvo pranešta apie atvykimą, nors ir viename bute gyve- na su tos mokyklos vedėju Gaigalu, kuris atvyko, o Tomaševičiaus net ir nėpakvietė.

Neuzmirskite, kad Spaliu 2 d.

São Caetano, (Lazio salėje) Rua Rio Branco, 45 yra ruo- šiamas L.K.B. Meno Sekcijos Šeimyninis

VAKARAS

Bus suvaidinta dvi linksmos komedijos „Kukulio Nervai“ ir „Martynas Špokas“. Griež meno sekcijos stigu orkestras.

Pradžią 8 val. vak., pabaiga 4 val. ryto.

Iš Villa Zelinos į salę bus specialus autobusas nuo 7½ iki 9 val. vak. ir nuo 1 iki 3 val. ryto.

Pakvietimai gaunami pas kiekvieną Meno Sekcijos narį. RENGĖJAI.

DR. M. FUCS

Gydytojas - Operatorius - Akušeris - Moterų ir urinarinės ligos

Dra. Feiga Fucs

Vaikų ir vidurių ligos

Dra. Beila Fucs

Moterų ligos ir akušerija

Gydymas elektra, Diathermia, Ultravioletiniai spinduliai

Nuo 9 iki 12 v. ir nuo 1 iki 9 v. v.

Konsultorijos: { Rua da Moça, 512-F sobr.

{ Rua José Paulino, 109 sobr. Tel. 5-6307

Buto Tel.: 74450.

Neturtingiems apžiūrėjimas už dyką.

ŽEMĖ DARŽAMS IR ŪKIAMS

NUO 300 REISŲ UZ METRĄ IŠSIMOKĖTINAI

Netoli geležinkelio Central do Brasil prie suburbio stočių Carvalho de Araujo ir Ferraz de Vasconcelos tik 800 metrų nuo paskutinės stoties. Žemė pirmos rūšies apaugus mišku, tinkanti įvairioms ūkių kultūroms. Žemė lygios, klimatas geras, keliai tinkami, bėgantis vanduo. Galima įtaisyti po- lisiui ir žaidimams aikštės. Lotai nuo 10.000 kvad. metrų iki 10 ar daugiau alkerių. Nuosavybė Cia. de Agricultura Imigração e Colonização. Parda- vimų raštinė: Rua S. Bento 17, — Tel. 2-1823 — Gerencia. Vietoje tei- rautis Sekmadieniais krautuvėje prieš stotį Carvalho de Araujo arba La- gado Velho pas Juvenal Kirsten.

Paieskojimas

Ieškomi Jono VILNONIO įpėdi- niai, kuriems priklauso S. Amerikoje mirusio Kazio Steponavičiaus paliki- mas.

Jonas Vilnonis į Braziliją atvyko 1929 m. ir 1933 m. São Paulo mieste mirė, liko jo du vaikai, Antanas ir Ona.

Kas žino Jono Vilnonio vaikų Antano ir Onos adresus, prasoma pra- šoma pranešti Lietuvos Konsulatui S. Paulo, rua Aureliano Coutinho, 88.

ŠAKAROS IR SITIJAI

Pardavimui šakaros ir Sittjai S. Paulo apylinkėj. Sąlygos labai geros. Žemės rūšis visam kam tinka, ypač daržams. Duodame ilgam išsimokė- jimui.

Teirautis — Praça da Sé, 53 — salė 612 aukstas 6. Pas inži- nierių Du Plessis.

ŽEMĖ ŠAKAROMS

arba užveisti vištų ūkį, 20 kilom. nuo São Paulo, šalia Villa Conceição, vaikšto autobusai; žemės rūšis gera, skynimai, lotai nuo 500 metrų ir dau- giau, kaina nuo 500 reisu už kva- dratinį metrą. Išsimokėjimai mėne- siniai arba trimenesiniai. Kreiptis: Snr. Francisco — Rua Aurora, 201.

PARDAVIMAI

Casa Verde

Casa Verde lietuviams užeikite į Juozo Kazlausko krautuvę, rua 9. N. 34 ir nusipirkite „Aida“, nes čia jis parduodamas.

Dėl labai skubaus išvažiavimo parduodama krautuvė su didelė kljen- tūra ir labai gerom sąlygom. Kreip- tis pas Kazį Kryžių, rua Canindė, 478.

SIUVYKLA MARIJAMPOLE

ANTANO NIZEVIČIAUS

Sifvami visoki rūbai pagal nau- jasias madas. Darbas greitas ir ga- rantuotas. Tautiečiams didelė nuolaida.

Rua Taquary Nr. 92

Tarptautinė persiuntimo Agentura

Pinigus, rūbus, visokias vertybes ir įvairias prekes bendrai, dova- noms giminėme ar pažįstamiems Lietuvon darome persiuntimus paštu Colis Postaux. Kreptis:

AGENCIA INTERNACIONAL DE DESPACHOS

Praça do Correio, 38 sob. Tel.: 4-1297 — S. Paule.

GALECKO SIUVYKLA

Siūva rūbus pagal naujasias madas iš įvairiausių medžiagų — vietinių ir užsieninių. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, di- plomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

Tad visi ir siuvasi rūbus Galecko siuvykloje.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257 Tel. 4-1457

